

Stépanek. Dobro sva meníla; če se je to prigodilo, kaj hočeva? Mi-dva nijsva kriva. Evo, Miško gre in cela družína otrók ž njim!

Tínica. Povej, kam deneva desko in vénec?

Stépanek. Hitro skríva! Zadať tja za derva deníva! (Odnese desko in venec.)

Tínica (jokáje). Oh, denes, ko je njegov god — in jaz sem vsega kriva! Zakaj li nijsem tukaj ostala?

Stépanek. Mólči! Ne jokaj! Nož se uže najde. Jaz Mišku vse odkrito povem. A poslušaj me! O deski ne zini — niti besedice ne!

(Dalje prihodnjič.)

Maščevánje ruske knéginje Olge.

II.

Poganskej Olgi se nij zdelo še dovolj maščevánja za smert moža svojega, kneza Igorja, ko je bila Drevljáne žive zasula. Poslavši zopet k Drevljánom reče jim: „da če me prosite prav, to pošljíte k meni možé naročíte (imenitne), da v velikej česti pridem za vašega kneza; kajti ne pusté me drugače ljudjé kíjevski.“ To slišavši Drevljáni izberó boljše možé, ki so deržali drevsko zemljo, in pošljó pó-njo. Drevljánom prišedšim velí Olga kópel stvoriti, rekoč tako: „izmívši se pridíte k meni!“ Sluge nje so ukuríli izbo in Drevljáni šli vánjo ter se začeli míti. Zaperli so o njih izbo, in ukaže je Olga zažgati od dúrij. Tako so izgoréli vsi. Pošlje zopet k Drevljánom, rekoč: „evo, uže idem k vam. Da pripravite medú mnogo v gradu (mestu), kder ste ubili moža mojega, da se poplakam nad grobom njega in stvorím trízno*) možu svojemu.“ Oni, to slišavši, zvózijo medú mnogo zeló ter ga vzvaré (skuhajo). Olga, privzemši malo družíne, pride h grobu njega in plaka se po moží svojem ter velí svojim ljudém nasuti mogílo veliko; a kakor so jo nasuli, ukaže trízno delati. Potem Drevljáni sedó pít, in zapové Olga možém svojim, služití jim pri jédi. Rekó Drevljáni k Olgi: „kde so naša družína, katere smo poslali pó-te?“ Ona odgovorí: „gredó za menój z družíno moža mojega.“ Kakor so se opíli Drevljáni, velí Olga ljudém svojim, iti ná-nje, a sama otíde stráni ter ukaže družíni, sékati Drevljáne. Olga se poverne v Kíjev in voróži vojsko ná-nje — V 946. leto Olga sè sinom svojim Svetoslavom zbere voje mnoge in hrabre ter ide na drevsko zemljo. Izidó Drevljáni protivo njej. Sréčavšima se obéma polkoma sune s kopjem Svetoslav na Drevljáne, a kopje zletí mej ušesi konju ter pade pred nogo konju; kajti bil je še detínsk. Rečeta Svenald in Asmud: „knez je uže začél; potegníte, družína, za knezom!“ Premogli so Drevljáne, a Drevljáni so pobegnili in se zaperli v gradéh svojih. Olga se ustermí sè sinom svojim na Iskersténj grad, ker tí so bili ubili moža nje. Stala je okolo grada sè sinom svojim; a Drevljáni so se zaperli v gradu in borili se krepko iz grada; vedeli so, da so sami ubili kneza ter na kaj se jim je udati. Stala je Olga vse poletje, a nij mogla vzeti grada. Umisli se

*) Trizna znači boj sploh, in potem boj na čast mertvemú človeku (Leichenfeier).

tako: pošlje h gradu, govoreč: „kaj hočete dosedéti (sedéč pridobiti)? Vsi gradi vaši so se udali meni ter prijéli se danjí,¹⁾ in zdaj úže delajo njíve svoje in zemlje svoje; a vi hočete izmreti od gládi, ne prijemljóč se danjí.“ Drevljáni rekó: „radi bi se prijéli danjí, a ti hočes maščevati moža svojega.“ Odgovóri jim Olga: „maščevála sem úže moža svojega, kadar so bili prišli vaši ljudjé v Kíjev, potem drugí in tretji, kadar sem delala trízno možu svojemu; a zdaj úže nehčem maščevati, nego hočem danj vzeti po malem, in pomirívši se z vami pojdem zopet domóv.“ Rekó Drevljáni: „kaj hočes od nas? Radi damo v médu in kozah.“ Ona jim odgovóri: „zdaj nemate medú ni koz; a jaz malo od vas hočem: dajte mi od dvora po trí golobe in po trí vrabce; kajti nehčem težke danjí nakladati, kakor mož moj, ker ste iznemogli v osádi²⁾.“ Drevljáni, veseli bivši, zberó od dvora po trí golobe in po trí vrabce ter pošljó k Olgi s poklónom. Olga jim reče: „evo, úže ste se upokóрили meni in mojemu detetu, a idite v grad! Jaz jutri odstopim od grada ter pojdem v svoj grad.“ Drevljáni, veseli bivši, vnidó v grad ter povedó ljudém, in obradováli so se ljudje v gradu. A Olga je razdala vojem vsacemu po golobu a drugim po vrabci ter ukazala k vsacemu golobu in k vrabcu privezati gorečo gobo, ovívši okrog nje mala plátenca, z nitko povezana. Kadar se zmračí, velí Olga vojem svojim, spustiti golobe in vrabce. A golobje in vrabci so zletéli pod strehe, in tako so se razpalíli tu golobníki, tam kletí, tu veže in odríne (hlevi), da nij bilo dvora, kder nij gorelo, in nij lahko bilo gasiti, kajti vsi dvori so se bili razgoréli. Pobegnó ljudjé iz grada, in zapove Olga vojem svojim, loviti je, kadar je bila vzela grad in ga požgala. Naložila je na-nje danj težko: dva dela danjí sta šla v Kíjev a tretji v Višegrad k Olgi; kajti bil je Višegrad Olžin grad.

Hodila je potem Olga po drevskej zemlji sè sinom svojim in z družíno, oprostívši Drevljánom, ter postavljala je ustáve (urédbe) in uroke (terdne davke); tam so bila stanóvišča (prenočíšča) nje in lovíšča.³⁾ Prišla je v grad Kíjev sè sinom svojim Svetoslavom. Tu prebívši jedno leto otíde v Nov grad, ter po reki Mèsti postavi pogoste⁴⁾ in danjí, a po reki Lugi obroke (terdne davke) in danjí. Lovíšča nje so bila po vsej ruskej zemlji, znamenja in pogosti, a nje saní so stale v gradu Pleskovu; po Dnepru in po reki Desni so bila prevesíšča⁵⁾; tudi je bilo nje selo Olžíči. Ko je to doveršila, poverníla se je k sinu svojemu v Kíjev ter prebivala z njim v ljubezni.

Olga je bila terda; a kadar je Drevljáne premogla, vidimo, da jim je vendar odpustila smert moža svojega, da-si je bila poganka. Kako je žívela kerst prijemši, to povémo drugič.

M-e.

1) Dánj ženskega spola, Tribut, Abgabe.

2) Osáda Belagerung.

3) Lovíšče Jagdrevier.

4) Pogost Bezirk.

5) Prevesíšče je lovsk prostor, kamor so razvešáli lovske mreže in zanke.